

જો તમને આ લેખ નાગરીકોના હિતમાં લાગે, તો આની ઝેરોક્ષ કરી વિતરણ કરવા વિનંતી

રાઈટ ટુ રિકોલ ગ્રુપ

માત્ર ૩ લીટીનો કાયદો

ગરીબી અને પોલીસ, અદાલતોમાં ભષ્ટાચાર ઘટાડી શકે છે

લેખક : રાહુલ ચીમનભાઈ મહેતા, બી. ટેક. કોમ્પ્યુટર સાયન્સ, આઈ. આઈ. ટી. દિલ્હી; એમ એસ, રટગર્સ, USA

અર્કુટ : Right to Recall Party -- orkut.com/community.aspx?cmm=21780619

વેબસાઈટ: rahulmehta.com ઈમેઇલ: MehtaRahulC@yahoo.com ; ફોન : 98251-27780, 98252-32754

સરનામું: એફ-૧/અ, સુપથ-૨, જુના વાડ્ય બસ સ્ટેન્ડ પાસે, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૧૩ ; સમય : રવિવાર ૧૦-૨

મારો (લેખકનો) પરિચય : હું, રાહુલ ચીમનભાઈ મહેતા, ગાંધીનગર લોકસભા એપ્રિલ-૨૦૦૯ની ચુંટણીમાં ઉમેદવાર હતો. મને ૭૩૦૦ વોટ મળેલ અને મારો નંબર ચોથો હતો (શ્રીમતી મલિલકાબેન ૮૩૦૦ વોટથી ત્રીજા ક્રમે હતા). મારો ચુંટણી લડવાનો મુખ્ય હેતુ હતો: આર.ટી.આઈ-૨, એમ.આર.સી.એમ, રાઈટ ટુ રિકોલના કાયદા માટે લોકઅંદોલન કરવું. આ કાયદાઓથી માત્ર ૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટી જશે અને માત્ર ૨-૩ મહીનાઓ માત્રમાં પોલીસ, અદાલતોમાં ભષ્ટાચાર ઘટી જશે. આ કાયદાના પ્રચાર માટે મેં રાઈટ ટુ રિકોલ પાર્ટી શરૂ કરી છે. આ કાયદાઓનાં પ્રચાર માટે મારે આપના સમયની જલ્દી છે.

૧ આ લેખ પુરતો નથી અને ફોન પર વાત કરવી જલ્દી છે. કેમ?

મેં માત્ર ૩ લીટીના એક નવા કાયદાની દરખાસ્ત/માંગણી કરી છે. આ કાયદાને હું આર.ટી.આઈ-૨ (RTI2) કહું છું. આ કાયદા પર માત્ર પ્રધાનમંત્રી કે મુખ્યમંત્રીની સહીની જલ્દી છે - ધારાસભ્યો કે સાંસદોની પરવાનગીની જલ્દી નથી. આ કાયદાથી માત્ર ૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટશે, અને માત્ર ૨-૩ મહીનામાં પોલીસમાં ભષ્ટાચાર નહિંવત થઈ જશે. આ કાયદાથી અદાલતોમાં સગાવાદ, ભષ્ટાચાર પણ ઘટશે. શિક્ષણ સુધરશે સસ્તુ થશે અને સેના મજબૂત થશે. હવે શુ માત્ર ૩ લીટીનો કાયદો આ જટીલ પ્રશ્નો ઉકેલી શકે? જો આ શક્ય હોત, તો આજ સુધી બુદ્ધીજીવીઓ આવો કાયદો કેમ ન શોધી શક્યા? અને આ તથ્ય - કે આજદીન સુધી બુદ્ધીજીવીઓ આવો કાયદો શોધી નથી શક્યા - શુ આ સાબીત નથી કરતું કે આવો રામબાણ કાયદો હોયજ ન શકે?

સંપર્ક સાબીતી - કે આ ૩ લીટીનો આર.ટી.આઈ-૨ કાયદો ગરીબી, પોલીસમાં ભષ્ટાચાર, અદાલતોમાં સગાવાદ અને અનેક સમસ્યાઓ ઘટાડી શક્યો - આશરે ૩૦૦ પાના લાંબી છે અને મારા વેબસાઈટ <http://rahulmehta.com> પર જુદા-જુદા લેખોમાં આપી છે. પણ મારા માટે આ સાબીતી માત્ર લેખો દ્વારા સમજાવવી શક્ય નથી - ફોન પર કે લબદ્ધ વાતચીત આવશ્યક છે. કેમ? માત્ર લખાણો કેમ અપુરતા છે? ગણીતજ્ઞો ગણીતનાં અધરામાં અધરા સિદ્ધાંતો માત્ર લેખો દ્વારા ફોન પર ચર્ચા વિના સમજાવવી શકે છે. તો પછી આ આર.ટી.આઈ-૨ કાયદાઓની સમજ હું માત્ર લેખો દ્વારા આપને કેમ ન આપી શકું? કેમકે કોઈ પણ નવા કાયદા પર વાંચકને કાયદાની અસરકારકતા અને આડ-અસર બદ્ધે પર વાજબી સવાલ આવશે. દા.ત. કોઈ ત્રાસવાદ ઘટાડવા ગુજરાતી માંગણી કરેતો સવાલ થશે કે 'શુ આ ગુજરાતી પોલીસ અને ન્યાયાધીશોમાં ભષ્ટાચાર નહીં વધે?' અને 'આ કાયદાથી ત્રાસવાદ ખરેખર કેટલો ઘટશે?' ગણિતમાં અસરકારકતા પર પ્રશ્નો નથી આવતા. દા.ત. ત્રિકોણ પરનો સિદ્ધાંત ૧૦૦ ટકા ત્રિકોણો પર લાગુ પડશે. એટલે આ સિદ્ધાંત કેટલા ટકા ત્રિકોણો પર લાગુ થશે, તેવા અસરકારકતા પરના પ્રશ્નો નથી આવતા. અને ગણિતમાં આડ-અસર વિષે પ્રશ્નો પણ નથી આવતા. દાત ત્રિકોણ પરનો કોઈ સિદ્ધાંત વર્તુળો પર આડ અસર નહીં ઉભી કરે. પણ નવા કાયદાઓની દરખાસ્ત વિષે આડ-અસરના વાજબી સવાલો આવવાના અને આવકાર્ય છે. હવે જો આ તમામ સવાલોના જવાબ વાંચકને આપને આર.ટી.આઈ-૨, રાઈટ ટુ રિકોલ ના કાયદાઓ દેશના હિતમાં લાગે, તો <http://petitiononline.com/rti2en> સહી કરવા વિનંતી

જો તમને આ લેખ નાગરીકોના હિતમાં લાગે, તો આની એરોક્ષ કરી વિતરણ કરવા વિનંતી

તાત્કાલિક ન મળે તો તેમનો રસ ઘટી જશે. એટલે કોઈપણ નવા કાયદાની સંપૂર્ણ માહિતી આપવી હોય તો અસરકારકતા અને આડ-અસરના તમામ સવાલોનાં જવાબ આપવા પડે જેના માટે મારે 200-300 પાનાઓ જોઈએ. અને મોટાભાગનાં વાંચકોને હાલ મારા કે 'રાઈટ ટુ રિકોલ' પાર્ટીનાં બ્રાંડનેમમાં એટલો વિશ્વાસ નથી કે 200-300 પાનાનાં લખાણ વાંચવા જેટલો સમય આપે. પણ સવાલ વગેરે માટે ફોન પર કે રબર વાત કરવામાં ઓછો સમય જશે. આ છ પાનાનું લખાણ - - 'સુચવેલ ઝ લીટીનો કાયદો કઈ રીતે ગરીબી, પોલીસનો ભષાચાર, અદાતતોનો ભષાચાર વગેરે ઘટાડી શકે?' પ્રશ્નનો એક સંક્ષોપ ઉત્તર છે. આ લેખ વાંચ્યા પછી જુદા-જુદા વાંચકોનાં મનમા કાયદાની અસરકારકતા અને આડ-અસર વિષે 100 પ્રશ્ન આવી શકે. આવા અનેક પ્રશ્નોનો 4 પાનામાં જવાબ આપવો શક્ય નથી. આથી જે વાચકને રસ હોય, તેમને મને અથવા મારી ઓર્કુટ કોમ્યુનિટી પર આપેલ ફોન નંબરો પર ફોન કરવા વિનંતી છે.

૨ આર ટી આઈ - ૨ (RTI2) ના માંગેલ કાયદાનું લખાણ

મે માંગેલ/સુચવેલ આર.ટી.આઈ-૨ નો કાયદો માત્ર ઝ કલમોનો છે અને નીચે પ્રમાણે છે.

#	અધિકારી	પ્રોસીજર
૧	કલેક્ટર (અને તેનાં કલાકો)	કોઈપણ મહીલા મતદાર, દલિત મતદાર, ગરીબ મતદાર, ખેડુત મતદાર, વૃદ્ધ મતદાર, મજુર મતદાર કે કોઈપણ નાગરીક મતદાર જાતે હાજર થઈ જો પોતાની રાઈટ ટુ ઇન્ફોરેશનની અરજી કે ભષાચાર વિરુદ્ધની ફરીયાદ કે કોઈ પણ એફીડેવીટ આપે, તો કલેક્ટર (ઝ તેના કલાકો) કોઈપણ તકરાર વિના પાના દીઠ રુ. 20/- ની ફી લાદ સીરીયલ નંબર આપશે અને પાનાઓને પ્રધાનમંત્રીશ્રીનાં વેબસાઇટ પર મુક્શે.
૨	તલાટી (અને તેનાં કલાકો)	જો કોઈ મહીલા મતદાર, દલિત મતદાર, ગરીબ મતદાર, ખેડુત મતદાર, મજુર મતદાર કે કોઈપણ નાગરીક મતદાર કલમ-૧ દ્વારા આપેલ અરજી કે ફરીયાદ કે એફીડેવીટ પર હા/ના નોંધાવા આવે, મતદાર કાર્ડ બતાવે, રુ ઝ ત વહીવટી ફી આપે, તો કોઈપણ તકરાર વગર તલાટીએ હા/ના કોમ્યુટરમાં નોંધી લેવી, અને નોંધની પહોંચ આપવી. અને નાગરીકની હા-ના પ્રધાનમંત્રીશ્રીનાં વેબસાઇટ પર મુક્શી. તલાટી રુ ઝ ની ફી લાદ હા/ના બદલવા પણ દેશે. આ ફી બીપીએલ (ગરીબી રેખા નીચેના) કાર્ડ ધારકો માટે રુ ૧ રહેશે.
૩	----	આ હા/ના કોઈપણ અધિકારી, મંત્રી, ન્યાયાધીશ, ધારાસભ્ય કે સાંસદ પર બંધનકર્તા નહીં રહે. પણ જો ભારતના રૂ 7 કરોડ મહીલા મતદારો, દલિત મતદારો, ગરીબ મતદારો કે કોઈપણ રૂ 7 કરોડ નાગરીક મતદારો કોઈ એક અરજી, એફીડેવીટ પર હા નોંધાવે, તો પ્રધાનમંત્રીશ્રી તે અરજી, એફીડેવીટ પર ધ્યાન આપી શકશે અથવા પ્રધાનમંત્રીશ્રી રાજીનામું આપી શકશે.

આ વટફુકમનો સાર છે :

- નાગરીક છચ્છે તો પોતાની એફીડેવીટ, ફરીયાદ રુ 20 આપી કલેક્ટરની કચેરીએ જદ્દ પ્રધાનમંત્રીના વેબસાઇટ પર મુકી શકશે.
- નાગરીક છચ્છે તો રુ ઝ ત આપી કોઈ પણ એફીડેવીટ પર પોતાની હા કે ના પ્રધાનમંત્રીના વેબસાઇટ પર નોંધવી શકશે
- હા-ના પ્રધાનમંત્રી માટે બંધનકર્તા નથી.

રાજ્ય સ્તરનાં વટફુકમાં પ્રધાનમંત્રીના સ્થાને મુખ્યમંત્રી આવશે.

૩ બસ ? માત્ર આટલુજ્ઝ?

હા. માત્ર આટલુજ્ઝ. કશુજ્ઝ વધારે નહીં. હવે સવાલ છે - માત્ર શુ આ ફરીયાદો અને હા-ના નોંધાવાના કાયદાથી ગરીબી જેવી અધરી સમસ્યાઓ ઉકેલાશે? અને પોલીસ અને ન્યાયેંદીશોનાં ભષાચારની સમસ્યા માત્ર આનાથી ઉકેલાશે? મે આ 4 પાનાનાં લખાણમાં આ પ્રશ્નોના જવાબ આપ્યા છે, પણ અસરકારકતા અને આડઅસર પર 1000 વાચકોના વાજબી સવાલો આવી શકે. આવા અનેક સવાલોનો જવાબ <http://rahulmehta.com> આપેલ છે. આ તમામ જવાબો 4 પાનાનાં લખાણમાં શક્ય નથી. જો વાંચકના સવાલનો જવાબ અહિંયા ન હોય તો મને અથવા અમારી ઓર્કુટ કોમ્યુનિટીમાં આપેલ અન્ય સત્યોનાં ફોન કરવા અથવા રૂબરૂ મળવા વિનંતી છે. આપને આર.ટી.આઈ-૨, રાઈટ ટુ રિકોલ ના કાયદાઓ દેશના હિતમાં લાગે, તો <http://petitiononline.com/rti2en> સહી કરવા વિનંતી

જો તમને આ લેખ નાગરીકોના હિતમાં લાગે, તો આની ઝેરોક્ષ કરી વિતરણ કરવા વિનંતી

૪ શુદ્ધેક નાગરીક પાસે ઇન્ટરનેટ છે?

આ સૌથી વધારે પુછવામાં આવતો 'ખોટો સવાલ' છે. આને હું ખોટો સવાલ એટલે કહું છું, કે આ આર.ટી.આઈ-રના કાયદામાં કોઈપણ નાગરીક પાસે ઇન્ટરનેટ હોવું જરૂરી નથી. જેની પાસે ઇન્ટરનેટ હોય કે ન હોય, તેણે કલેક્ટર કે તલાટીની કચેરીએ જવું ફરજીયાત છે. નાગરીકની ફરીયાદ પ્રધાનમંત્રીના વેબસાઇટ પર આવશે, અને જેની પાસે ઇન્ટરનેટ ન હોયતો તે તેની નજીકમાં જેની પાસે ઇન્ટરનેટ હોય તેની મારફત મેળવી શકે છે. આમ આ કાયદાનાં ઉપયોગ માટે ઇન્ટરનેટની જરૂર નથી.

૫ આર ટી આઈ-૨ થી ગરીબી કષ્ટ રીતે માત્ર ત૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટશે?

જે તારીખે નાગરીકો પ્રધાનમંત્રી કે મુખ્યમંત્રી પાસે આર.ટી.આઈ-રના કાયદા પર સમજાવી કે ધમકાવી સહી, સીકડા અને અંગુઠાનું નિશાન મેળવી લેશે તેના માત્ર ત૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટવી શરૂ થએ જશે. કષ્ટ રીતે? જે તારીખે સમયે પ્રધાનમંત્રી આર.ટી.આઈ-૨ પર સહી કરશે, તેજ દિવસે હું ૨૦૧ એઝીડેવીટ નોંધાવીશ, જેમાની પ્રથમ એઝીડેવીટ છે - એમ.આર.સી.એમ (MRCM – Mine Royalties for Citizens and Military). આ સાત પાનાની એઝીડેવીટનું સંપર્ણ લખાણ મારા વેબસાઇટ પર આપેલ છે. આ લખાણમાં મેં એક વહીવટી વ્યવસ્થાની વિગત આપી છે, જેનાથી તમામ સરકારી ખાણો અને સરકારી જમીનો પરથી આવતું ભાડું સીધું નાગરીકોનાં ખાતામાં જશે. દા.ત. માનો ઓક્ટોબર-૨૦૦૮માં સરકારી ખોટો અને ખાણોનું ભાડું રૂ ૩૦,૦૦૦ કરોડ આવ્યું. તો એમ.આર.સી.એમ. ની વ્યવસ્થાથી નવેમ્બર-૨૦૦૮માં રૂ ૧૦,૦૦૦ કરોડ સેનાને જશે અને દરેક નાગરીકના પોસ્ટના કે સ્ટેટ બેંકના ખાતામાં રૂ ૨૦૦/- જમા થશે. દરેક નાગરીક જો મહીનામાં એક વખત ઉપાડ કરવા જાયતો માત્ર રૂ ૧૦૦,૦૦૦ કલાકોની જરૂર પડશે. આજે સરકારી બેંકો પાસે રૂ૦૦,૦૦૦ થી વધારે કલાકો છે. આમ એમ.આર.સી.એમ વ્યવસ્થામાં ખાસ નવો બોજો નથી.

હવે હું વાચકને એક પ્રશ્ન પુછીશ :

૧. ભારતનાં નાગરીકો પ્રધાનમંત્રી પાસે આર.ટી.આઈ-૨ પર સહી કરાવમાં સફળ થયા
૨. કોઈએ એમ.આર.સી.એમ એઝીડેવીટનું ૭ પાનાનું લખાણ રૂ ૧૪૦/- આપી પ્રધાનમંત્રીનાં વેબસાઇટ પર મુક્યુ
૩. હવે એમ.આર.સી.એમ એઝીડેવીટ વિષે સામાન્ય ૭૨ કરોડ નાગરીક-મતદારોને માહિતી કેવી રીતે મળશે, તે હું પછીથી કહીશ.
૪. ભારતનાં ૭૨ કરોડ સામાન્ય નાગરીકોમાંથી આર્થિક રીતે નીચેનાં ૫૫ કરોડને ધ્યાનમાં રાખવા વિનંતી

વાંચકને પ્રથમ પ્રશ્ન : ભારતનાં કુલ ૭૨ કરોડ નાગરીક-મતદારોમાનાં માંથી ગરીબ પણ કરોડમાંથી કેટલા કરોડ નાગરીકો એમ કહશે કે અમારે પ્રતિ વ્યક્તિ માસિક રૂ૨૦૦ થી રૂ ૫૦૦ નથી જોઈતા, આ પૈસા સરકારની તિજોરીમાં જવા દો.

મારો જવાબ છે : ૫ કરોડથી પણ ઓછા એમ કહશે કે અમારે જમીનનાં ભાડાના પૈસા નથી જોઈતા.

આમ, ૫૦ કરોડથી ૫૫ કરોડ મતદારો આર.ટી.આઈ-૨ ના કાયદા પર સહી થયા પછી, એમ.આર.સી.એમ.ની એઝીડેવીટ વિષે સાંભળ્યા પછી વિચારશે કે - આમા મારે ગુમાવવાનું શુદ્ધ? માત્ર રૂ ૩૦૦ ફી, જે તલાટીની કચેરીએ આપવાની છે. હવે હું વાંચકને બીજો સવાલ પુછીશ.

વાંચકને બીજો પ્રશ્ન : આર.ટી.આઈ-૨ ની નીજ કલમ સ્પષ્ટ કહે છે પ્રધાનમંત્રી ૪૦ કરોડ કે ૭૦ કરોડ નાગરીક મતદારો 'હા' નોંધાવે તો પણ સહી કરવા બંધાયેલા નથી. પણ શુદ્ધ પ્રધાનમંત્રીની હિંમત થશે કે તે સહી કરવાની ના પાડે?

અશક્ય, કેમકે જે કરોડો નાગરીકોએ આના પર સહી કરી છે, તેઓ બેઠા નહીં રહે.

આમ આર.ટી.આઈ-૨ ના પસાર થયાનાં માત્ર ૧-૨ મહીનામાંજ પ્રધાનમંત્રીએ એમ.આર.સી.એમ નો ઠરાવ પસાર કરવો પડશે, અને તેના એક-બે મહીનામાંજ નાગરીકોને સરકારી ખાણો અને સરકારી જમીનનું ભાડું મળશે. અને આનાથી ગરીબી ઘટવી શરૂ થશે. તે ઉપરાંત અન્ય કાયદાઓનાં લખાણ પણ આર.ટી.આઈ-૨ દ્વારા નાગરીકો પસાર કરી શકશે. આ લખાણો દ્વારા રિગ્રેસીવ કરવેરાઓ ઘટશે, મિલકત વેરાનાં કાયદાથી જમીનનાં ભાવ ઘટશે, જેનાથી મકાનો દુકાનોનાં ભાવ ઘટશે અને આનાથી નોકરી રોજગારી વધશે અને ગરીબીમાં ઓર ઘટાડો થશે. આ રીતે માત્ર ત લીટીનો આર.ટી.આઈ-૨ નો કાયદો ગરીબી ઘટાડવા માટે પુરતો છે.

૬ આર ટી આઈ-૨ થી પોલીસમાં ભાષ્ટાચાર કષ્ટ રીતે ઘટશે

વાંચકને ત્રીજો પ્રશ્ન : અમેરીકાની પોલીસમાં ભાષ્ટાચાર ભારતની પોલીસ કરતા ભાષ્ટાચાર ઓછો કેમ છે?

આનું એકમાત્ર કારણ છે - અમેરીકામાં લગભગ તમામ જિલ્લાઓમાં નાગરીકો પાસે ત્યાંના જિલ્લા પોલીસ કમિશનરને કાઢી મુકવાની (Right to Recall) પ્રોસીજર છે. આથી અમેરીકાનો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર પોતે નહીંવત લાંચ લે છે, અને પોતાના સ્ટાફને આપને આર.ટી.આઈ-૨, રાઇટ ટુ રિકોલ ના કાયદાઓ દેશના હિતમાં લાગે, તો <http://petitiononline.com/rti2en> સહી કરવા વિનંતી

જો તમને આ લેખ નાગરીકોના હિતમાં લાગે, તો આની એરોક્ષ કરી વિતરણ કરવા વિનંતી

ઉપર પણ કંટ્રોલ રાખે છે. જો તેને જરા સરખી પણ માહિતી મળે કે તેના સ્ટાફમાં કોઈ વ્યક્તિએ લાંચ લેવાની શરૂઆત કરી છે તો તે નાગરીકો પોતાને કાઢી ન મુકે, તે ડરથી તરતજ છટકુ ગોઠવી સાબીતી ભેગી કરી, સ્ટાફને કોઈમાં કઇ જશે. પણ ભારતમાં નાગરીકો પણે જિલ્લા પોલીસ કમિશનરને કાઢી નાખવાની સત્તા ન હોવાથી કમિશનરો તેમના સ્ટાફને હફ્તા ઉઘરાવવાનું કહેતા હોય છે, જેમાનો એક ભાગ પોતે રાખે અને એક ભાગ મંત્રીઓને પહોંચાડતા હોય છે, કેમકે મંત્રીઓ પણે તેમને કાઢી મુકવાની સત્તા છે. હવે વાંચકે આ વાત પણ નોંધવી કે આપણા બુદ્ધિજિવીઓએ આ મહિતી (કે અમેરીકાના નાગરીકો પણે કમિશનર, ન્યાયાધીશ, ગવર્નર વગેરેને નોકરીમાંથી કાઢી મુકવાની પ્રોસીજરો છે) સુદ્ધા ભારતનાં નાગરીકો, વાંચકો, વિદ્યાર્થીઓ વગેરેને નથી આપી. કેમ? કેમકે બુદ્ધિજિવીઓ નથી ઇચ્છતા કે ભારતનાં નાગરીકોમાં આ 'રાઇટ ટુ રિકોલ'ની માંગણી ઉભી થાય. કેમ? કેમકે બુદ્ધિજિવીઓને સ્પોન્સરશીપ આપનાર પૈસાદારો અને નેતાઓ 'રાઇટ ટુ રિકોલ' ના વિરોધીઓ છે.

અમેરીકામાં આશરે ૨૦૦૦ જિલ્લાઓમાંથી લગભગ તમામ જિલ્લાઓમાં નાગરીકો પણે જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલવાની પ્રોસીજર છે, જેથી ત્યાંનાં તમામ પોલીસ કમિશનર પોતે નહીંવત લાંચ લે છે, અને સ્ટાફને કંટ્રોલમાં રાખે છે. જ્યારે ભારતનાં આશરે ૭૦૦ જિલ્લાઓમાંથી એક પણ જિલ્લામાં અમો સામાન્ય નાગરીકો પણે જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલવવાની સત્તા નથી, અને ન હોવાથી તમામ નહીં પણ મોટાભાગનાં જિલ્લામાં પોલીસ કમિશનરો મંત્રીઓના કલેક્શન એજન્ટ માત્ર બની ગયા છે અને એટલે ગુન્હાખોરી બધી છે. હવે આ ભષ્ટાચારની સમસ્યાનો અતિ સરળ ઉકેલ છે - તમામ જિલ્લાઓમાં નાગરીકો પોલીસ કમિશનર બદલી શકે તેવી વહીવટી પ્રોસીજર ઉભી કરવી. મેં મારા વેબસાઇટ પર ડી.પી.સી - આર.પી (DPC-RP : District Police Chief Replacement Procedure) અર્થાત 'નાગરીકો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલી શકે' તેવી પ્રોસીજરનું સંપર્ણ લખાણ આપ્યું છે. આ લખાણ પર મુખ્યમંત્રીની સહી આવવા માત્રથી તે રાજ્યનાં તમામ જિલ્લાઓને નાગરીકો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલી શકે, તેવી પ્રોસીજર મળશે. અને આથી તે રાજ્યમાં માત્ર ૧ મહીનાં પોલીસમાં ભષ્ટાચાર નહીંવત થછ જશે.

વાંચકને યોથો પ્રશ્ન : શું ભારતમાં કોઈપણ મુખ્યમંત્રી 'નાગરીકો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલી શકે' કાયદા પર સ્વેચ્છાથી સહી કરશે?

મને નથી લાગતુ. કેમકે જો નાગરીકોને જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલવાની સત્તા મળશે, તો જે કમિશનર મહીનામાં રૂ ૧ કરોડ ભેગા કરે છે, તેની કમાણી ઘટીને માત્ર એક લાખ થઈ જશે અને આ એક કરોડમાંથી જે રૂ ૫૦ લાખ ધારાસભ્યો, મંત્રીઓને મળે છે, તે પણ માત્ર ૫૦ હજાર થઈ જશે. આથી તમામ ધારાસભ્યો, મુખ્યમંત્રીઓ અને તેમના ભાડુતી બદ્ધીજીવીઓ રિકોલનો કાયદો ગેરબંધારણીય છે, ભયજનક છે વગેરે તેવી ગોળ ગોળ વાર્તાઓ કરશે. પણ માનો નાગરીકો આર.ટી.આઇ-૨ નાં કાયદા પર સહી કરાવવામાં સફળ થયા. તો પછી સામન્ય નાગરીકો ડી.પી.સી - આર.પી વિષે શુ વિચારશે? કે આનાથી પોલીસમાં ભષ્ટાચાર ૮૫% નહીં તો ૮૦% પણ ધટતો હોય, તો મારા રૂ.૩ વસુલ છે. આમ આર.ટી.આઇ-૨નાં પસાર થયા માત્ર ૧ મહીનામાં રાજ્યનાં મોટાભાગનાં નાગરીકો ડી.પી.સી - આર.પી પર રૂ ૩ આપી 'હા' નોંધાવી દેશે, અને મુખ્યમંત્રીઓ ડી.પી.સી - આર.પી પર સહી કરવા મજબૂર થશે. આમ, આરટીઆઇ-૨ ના પસાર થયાના બેજ મહીનામાં ડી.પી.સી - આર.પી પસાર થશે અને ૧ મહીના પોલીસમાં ભષ્ટાચાર ઘટશે.

અને તે પછી ૨-૩ મહીનામાં અન્ય ૨૫૦ રાઇટ ટુ રિકોલ પ્રોસીજરો (દા.ત નાગરીકો પ્રધાનમંત્રી બદલી શકે, મુખ્યમંત્રી બદલી શકે, આર.બી.આઇ ગવર્નર બદલી શકે, જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી, જિલ્લા સરકારી વકીલ બદલી શકે વગેરે) પસાર થઈ જશે. રાઇટ ટુ રિકોલમાં તમામ અધિકારીઓને બદલવાની જરૂર નથી પડતી.દા.ત ભારતમાં આશરે ૭૦૦ જિલ્લાઓ છે. તો નાગરીકોએ તમામ ૭૦૦ કમિશનરો બદલવાની જરૂર નહીં પડે. રાઇટ ટુ રિકોલ આચ્યાનાં માત્ર ૭ દિવસમાં તે ૭૦૦માંથી ૩૫૦ અધિકારીઓ સુધરી જશે. અને ૧-૨ અધિકારીઓની નોકરી જશે, એટલે અન્ય ૩૪૮ અધિકારીઓને સુધરવામાં ૧૪ દિવસથી વધારે સમય નહીં લાગે. મોટાભાગનાં સનદી અધિકારીઓ બદ્ધીમાન છે અને તેમને કામ કરતા આવડે છે. નાગરીકોને રિકોલ અર્થાત તેમને કાઢી મુકવાની સત્તા મળશે, એટલે આ અધિકારીઓ કામ પર ધ્યાન આપવું શરૂ કરશે અને ભષ્ટાચાર ઘટાડી નાખશે.

૭ ટુકસાર

આ ચાર પાનાના લેખમાં મે 'માત્ર ૩ લીટીનો આર.ટી.આઇ-૨ નો કાયદો ગરીબી, પોલીસમાં ભષ્ટાચાર ૩-૪ મહીનામાં ઘટાડી દેશે', તેનું વર્ણન આપ્યું છે. વાંચકને આર.ટી.આઇ-૨ ના કાયદાની અસરકારકતા અને આડ અસર વિષેના અનેક સવાલોનો જવાબ <http://rahulmehta.com> પર મળશે. અથવા વાંચકને ફોન કરવા કે રૂબરૂ મળવા વિનંતી છે. અને જો આર.ટી.આઇ-૨ નો કાયદો આપને ભારતનાં હિતમાં લાગે તો <http://petitiononline.com/rti2en> પર સહી કરવા વિનંતી છે.